

Interesešu izglītības programma
Mūzikas un mākslas sinerģija “MMS”

(bērniem vecumā no 4 – 7 gadiem)

Programmas autore:
Sintija Pīrāga-Ivanovska

Liepāja, 2022

I Programmas aktualitāte/nepieciešamība

Pamanīt un izkopt bērnu mākslinieciskos talantus agrīnā vecumā. Veicināt pamata prasmi un spēju izaugsmi mūzikas un mākslas jaunradē. Rosināt interesi par mācībām Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolā. Mācību programma veidota, lai sasniegtu vadlīnijās noteikto pirmsskolas izglītības satura īstenošanas mērķi un uzdevumus. Programmā paredzēti padziļināti uzdevumi un sasniedzamie rezultāti kultūras un pašizpaušmes mākslā jomā.

II Mērķis

Programmas satura īstenošanas mērķis ir sevis izteiksmes līdzekļos brīvs, atbildīgs un radoši spēcīgs bērns, kas aktīvi, patstāvīgi darbojas, ieinteresēti un ar prieku mācās, gūstot pieredzi par sevi, citiem, apkārtējo pasauli un savstarpējo mijiedarbību sinerģijā ar mūziku un mākslu, ir virzīts uz personības prāta, gribas un jūtu vienotību.

III Uzdevumi

Programmas satura īstenošanas uzdevumi:

1. pilnveidot pratību pamatus mācību jomās akcentējot kultūras izpratnes un pašizpaušme mākslā jomu;
2. sekmēt audzēkņu individuālās un kolektīvās muzikāli un mākslinieciskās radošās pieredzes pilnveidošanos;
3. veicināt interesi par mūziku un mākslu;
4. veicināt pamata prasmi un spēju izaugsmi mūzikas un mākslas jaunradē,
5. attīstīt tēlaini asociatīvo domāšanu;
6. bagātināt pieredzi pašizpaušmes izteiksmes līdzekļu variācijās;
7. attīstīt muzikālo dzirdi, dziedāšanas prasmi, ritma izjūtu, dikciju, improvizāciju;
8. iepazīstināt ar mūzikas valodas elementiem, mūzikas izteiksmes līdzekļiem, dažādiem mūzikas instrumentiem;
9. iegūt pieredzi praktiskajā muzicēšanā;
10. rosināt interesi par mūzikas instrumentu spēli;
11. izkopt spējas ieklausīties skaņu pasaulē, uztvert mūziku emocionāli;
12. iepazīstināt ar estētiku un mākslas izpaušmju daudzveidību;
13. izkopt krāsu izjūtu un izteiksmes līdzekļu savstarpējo mijiedarbību;
14. rosināt radošo domāšanu un uzņēmību izpausties;
15. veicināt roku sīkās motorikas attīstību un ritma uztveres attīstību;

IV Mērķauditorija

Pirmsskolas izglītības bērni vecumposmā no 4-7 gadiem.

V Informācija par īstenošanas gaitu

Programmas mācību saturu pirmsskolā bērns apgūst organizētās rotaļnodarbībās, kas tiek īstenotas vienu reizi nedēļā rīta cēlienā, ietverot kultūras un pašizpaušmes mākslā jomas bērnam padziļinātos sasniedzamos rezultātus.

LMMDV pedagogi sadarbībā ar grupas pedagogiem plāno mācību satura īstenošanu balstoties uz programmas norises plānu (2.pielikums) mūzikas un mākslas rotaļnodarbībās.

Lai bērns varētu iedziļināties un nesteidzoties apgūtu sasniedzamos rezultātus, vienas mūzikas instrumentu grupas un mākslas tehnikas vai paņēmiena iepazīšanu plāno laika posmam līdz pusotram mēnesim. Plānojot mācības, LMMDV pedagogi formulē mūzikas instrumentu grupai un mākslas tehnikai vai paņēmienam atbilstošu, konkrētu un bērnam saprotamu galveno ziņu un definē bērnam sasniedzamos rezultātus kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā jomā, ietverot gan mācību jomai raksturīgo zināšanu, izpratnes un pamatprasmju apguvi, gan caurviju prasmju apguvi, kā arī vērtībās balstītu ieradumu attīstību.

No mūzikas instrumentu grupai un mākslas tehnikai vai paņēmienam atlasītajiem plānotajiem bērnam sasniedzamajiem rezultātiem pedagogi tālāk atvasina sasniedzamos rezultātus rotaļnodarbībai un plāno bērna un pedagoga darbības to apguvei. Pedagogi mācību procesā maina plānotos sasniedzamos rezultātus un aktivitātes atbilstoši bērna vajadzībām vai citu apstākļu ietekmē.

VI Programmas saturs un īstenošanas plāns

1. **Nodarbību norises vieta:** Liepājas pirmsskolas izglītības iestāde "Sprīdītis", Dārza 42, Liepājā.
2. **Nodarbību norise:** integrēts pirmsskolas mācību procesā 2 telpās - iestādes zālē, grupu nodarbību telpās.
3. **Nodarbību biežums:** 1 reizi nedēļā 3 akadēmiskās stundas

TREŠDIENA

Laiks	Zāle, mūzika	Grupas telpa, māksla
9:00-9:45	4-5 g.v.	6-7 g.v
10:00- 10:45	5-6 g.v	4-5 g.v.
11:00-11:45	6-7 g.v	5-6 g.v

VII Plānotie rezultāti

Radošuma objektīvie un subjektīvie rādītāji

Radošuma aspekts	Objektīvie rādītāji – bērna uzvedība, rīcība, runa, darba rezultāts	Subjektīvie rādītāji – bērna pieredze, pārdomas un mācīšanās
Radoša personība	Bērns dara patstāvīgi, pieņem izaicinājumu, izmēģina jaunas darbības, instrumentus, metodes,	Pašizpaušmes pieredze: neatkarība, brīvība, vara, uzdrīkstēšanās, risks; pārliecība par sevi, pašapziņa,

	iesaistās spēlē/rotaļā, eksperimentā, pieņem lēmumus / izvēlas, pamato izvēli	pašcieņa, pašpieņemšana, gandarījums par sasniegto
Radošs process	Bērns rada daudz ideju un risinājuma variantu, tie ir daudzveidīgi un savstarpēji atšķirīgi, atbilstoši izstrādāti	Radošā procesa pieredze: interese, aizrautība, iekļaušanās plūdamā, darbības prieks, pārsteigums, izbrīns, atklāsme, paļāvība, ļaušanās, miers, atteikšanās no ego, tolerance pret jauno, citādo, nesaprotamo
Radošs produkts (bērna darba rezultāts)	Bērna radītais produkts ir oriģināls, neparasts, prasmīgs, nozīmīgs konkrētas situācijas un izglītības jomas kontekstā	Pētniecības (vērošana, atklājums), problēmu risināšanas (atdeve, efektivitāte, atbildība) pieredze, saziņas (saprātne), saskarsmes, sadarbības un līdzdarbības (piederība, draudzība, laipnība, civilticums) pieredze, estētiskā pārdzīvojuma (estētiska bauda – prieks, patika, apmierinājums, daudzveidīgas sajūtas un emocijas, aizkustinājums, līdzpārdzīvojums) pieredze

Vērtēšanas kritēriji ir vērtības, kas piemīt bērna mākslinieciski radošam darbam vai tā tapšanas procesam (lielā mērā, daudz, nedaudz, nemaz). Kritēriji (vērtības) izriet no mācību mērķiem un no tā, kā mācību uzdevumi vai paredzamie rezultāti (prasības) ir formulēti vadlīnijās (“Skola 2030”).

Kvantitatīvā vērtēšana:

Kritēriji/līmeņi	Teicami (apguvis padziļināti)	Labi (apguvis)	Viduvēji (turpina apgūt)	Vāji (sācis apgūt)
Izteiksmība (vizuālās valodas daudzveidība)				
Oriģinalitāte (izziņas vērtība – informācijas daudzums)				
Pārliecība par sevi (paškontrolle, prasme, izaugsme)				

Jautājumi, kas rosina vērtēšanu:

Ko konstatēji (fakti, parādības, iepriekš nepamanītas lietas)?

Kas ir izdarīts, noticis un pieredzēts?

Kas notika?

Ko izjuti?

Ko izvēlējies?

Kādus lēmumus pieņēmi?

Kas notika pēc ieceres?

Ko esi atklājis, uzzinājis, iemācījies?

Ko nākamreiz darīsi tieši tāpat, ko – citādāk?

Kādi jautājumi, problēmas radās?

Kuras zināšanas, spējas un prasmes ir augstā līmenī, kuras – pilnveidojamas?

VIII Vērtēšanas kārtība

Vērtēšana ir neatņemama mācīšanās sastāvdaļa, kas gan skolotājam, gan bērnam ļauj plānot uzlabojumus mācību procesā. Mācību sasniegumu vērtēšana pirmsskolā notiek saskaņā ar vadlīnijās noteiktajiem pirmsskolas izglītības vērtēšanas pamatprincipiem:

1. atklātības un skaidrības princips – bērnam ir zināmi un saprotami plānotie sasniedzamie rezultāti un viņa snieguma vērtēšanas kritēriji.

Bērnam ir zināms un saprotams piedāvātās darbības vai darba galarezultātā plānotais sasniedzamais rezultāts un vērtēšanas kritēriji. Vērtēšanas kritēriju izvirzīšanā skolotājs iesaista bērnus, kopā pārrunājot, kādu rezultātu sagaida, kādam tam vajadzētu būt, kas liecinātu par to, ka tas ir izdevies;

2. metodiskās daudzveidības princips – mācību snieguma vērtēšanai izmanto dažādus vērtēšanas metodiskos paņēmienus.

Mācību snieguma vērtēšanai izmanto dažādus vērtēšanas metodiskos paņēmienus: saruna par paveikto, bērna pašvērtējums (kas man izdodas un kā to var ieraudzīt, pie kā man vēl jāpiestrādā un kā es to varu paveikt), savstarpējā vērtēšana, uzsverot pozitīvo, nosaucot paveiktās darbības, kas izdevušās, u. c.

Vērtēšanai var izmantot arī strukturētu novērošanu, sarunu, aptauju, eksperimentu, vizualizēšanu, uzdevumu veikšanu, darbu mapi. Var izmantot arī daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstisku, praktisku prasmju, kombinēta, individuāla, pāra vai nelielas grupiņas snieguma u. c. vērtēšanu;

3. sistēmiskuma princips – bērna snieguma vērtēšanas pamatā ir sistēma, kuru raksturo regulāru, pamatotu un noteiktā secībā veidotu darbību kopums.

Lai sniegtu atgriezenisko saiti bērnam par notiekošo vai padarīto un iegūtu informāciju par paredzēto zināšanu un prasmju apguvi, bērna snieguma vērtēšana notiek regulāri un atkārtoti. Ja nepieciešams, ikdienas mācību procesā skolotājs fiksē, cik lielā mērā bērns ir apguvis plānotos sasniedzamos rezultātus;

4. iekļaujošais princips – vērtēšanu pielāgo ikviena bērna dažātajām mācīšanās vajadzībām.

Vērtēšanu pielāgo bērnu dažātajām mācīšanās vajadzībām: atšķirīgi vērtēšanas kritēriji, rezultāta sasniegšanai atšķirīgs paredzētais laiks, pedagogu un citu darbinieku atbalsts;

5. izaugsmes princips – mācību snieguma vērtēšanā, īpaši mācīšanās posma noslēgumā, tiek ņemta vērā individuālā mācību snieguma attīstība.

Vērtēšana palīdz sekot līdzi katra bērna izaugsmei. Veicinot ikviena bērna izaugsmi, bērna snieguma vērtēšana ir vienlīdz nozīmīga bērnam, pedagogam, vecākiem. Pedagogu, bērna vecāku un atbalsta personāla sadarbība ir priekšnoteikums bērna izaugsmes veicināšanai.

Plānojot vērtēšanu, pedagogiem svarīgi izvēlēties sasniedzamajam rezultātam atbilstošus vērtēšanas kritērijus, metodiskos paņēmienus un vērtēšanas formu.

Zināšanas un izpratni bērns parāda, veicot uzdevumus, risinot problēmas, piedaloties sarunās vai diskusijās u. tml.. Zināšanas bērns demonstrē, nosaucot, stāstot; izpratni bērns demonstrē, skaidrojot, rīkojoties.

Prasmju apguvi bērns demonstrē darbībā - spēlējot instrumentus, muzicējot, ritmizējot, gleznojot, skicējot.

Ieradumus, kas balstīti vērtībās, bērns demonstrē darbībā ilgākā laikposmā situācijās, kas saistīti ar izvēli rīcībā un attieksmē.

Kompleksu sasniedzamo rezultātu veido vērtības un tikumi, zināšanas un caurviju prasmes, izpratne un pamatprasmes.

Kompleksa sasniedzamā rezultāta apguvi bērns demonstrē darbībā.

Vērtēšanas norises laiku mācību procesā, biežumu, saturu, uzdevuma veidu, vērtēšanas formu un metodiskos paņēmienus, vērtēšanas kritērijus un vērtējuma izteikšanas veidu un dokumentēšanu izvēlas atbilstoši vienam no trim vērtēšanas veidiem – diagnosticējošā, formatīvā vai summatīvā vērtēšana. Informācija par vērtēšanu ir apkopota tabulā.

	Diagnosticējošā vērtēšana	Formatīvā vērtēšana	Summatīvā vērtēšana
Vērtēšanas mērķi	Noteikt bērna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus rezultātus (turpmāk – plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus) mācību procesa plānošanai un pilnveidei, piemēram, turpmāko plānoto bērnam sasniedzamo rezultātu precizēšanai, mācību uzdevumu izvēlei.	Noteikt bērna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus rezultātus (turpmāk – plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus) atgriezeniskās saites sniegšanai bērnam un skolotājam, lai uzlabotu bērna sniegumu un plānotu turpmāko mācību procesu. Veicināt bērna mācību motivāciju attīstīt pašvadītas mācīšanās prasmes, iesaistot viņu vērtēšanas procesā.	Noteikt bērna apgūtās zināšanas, izpratni, prasmes, vērtībās balstītus ieradumus un kompleksus rezultātus (turpmāk – plānotos bērnam sasniedzamos rezultātus) mācību rezultāta novērtēšanai un dokumentēšanai. Summatīvās vērtēšanas rezultātus var izmantot arī, piemēram, lai uzlabotu bērna sniegumu, izvērtētu mācību procesā izmantotās metodes, pieņemtu lēmumus par turpmāko darbu.
Vieta mācību procesā, norises laiks, biežums	Ieteicams veikt mācību gada, temata, prasmes apguves sākumā.	Veic regulāri mācību procesa laikā.	Veic mācību gada, izglītības posma beigās. Var izmantot katra temata beigās vai apvienojot vairākus tematus.
Vērtēšanas saturs	Saturu veido bērna iepriekšējā pieredze un iepriekšējā mācību procesā apgūtās zināšanas, prasmes, vērtībās balstīti ieradumi, kas būtiski nepieciešami attiecīgajā mācīšanās posmā, piemēram, mākslas tehnikas apguves laikā.	Saturu veido būtiskākie bērnam sasniedzamie rezultāti vienas mūzikas instrumentu grupas un mākslas tehnikas vai paņēmiena apguves laikā.	Saturu veido bērnam sasniedzamie rezultāti mācību gada, izglītības pakāpes beigās vai mūzikas instrumentu grupas un mākslas tehnikas vai paņēmiena apguves noslēgumā.
Vērtēšanas formas	izmantojamas daudzveidīgas vērtēšanas formas: mutvārdu, rakstveida, prasmju demonstrējuma, kombinētas; individuāla snieguma vai snieguma grupā.		

Vērtēšanas metodiskie paņēmieni	Strukturēta, sistemātiska novērošana, saruna, aptauja, eksperiments, vizualizēšana, uzdevuma veikšana, darbu maģe u. c.	
Vērtētājs	Skolotājs un bērns atbilstoši izstrādātajiem vērtēšanas kritērijiem.	
Vērtēšanas kritēriji, izveide	Kritēriji nepieciešami vērtēšanas objektivitātes nodrošināšanai. Kritērijus izstrādā pedagogs atbilstoši plānotajam bērnam sasniedzamajam rezultātam, vērtēšanas formai un metodiskajam paņēmiem. Kritēriju izstrādē un vērtēšanā var iesaistīt bērnu, lai pilnveidotu pašvadītas mācīšanās prasmes.	
Vērtējuma atspoguļošana	Vērtējumu dokumentē un izsaka atbilstoši mērķauditorijai (bērns, kolēģis, atbalsta personāls, iestādes vadība, vecāki), lai mērķtiecīgi atbalstītu bērna mācīšanos un sekotu līdzi bērna sniegumam ilgtermiņā. Vērtējumu var izteikt aprakstoši un apguves līmeņos. Skolotājs izvērtē, kuru informāciju dokumentēt, kuru izmantot uzreiz ikdienas darbā. Datu dokumentēšanai var izmantot skolotāja dienasgrāmatu, katra bērna snieguma aprakstus, attīstības tabulas, kritēriju lapas, bērnu darbu kolekcijas u. c.	Pedagogs vērtē četros apguves līmeņos - S - sācis apgūt; T - turpina apgūt; A - apguvis P - apguvis padziļināti, un tos dokumentē.

Izglītības programmas apguves nobeigumā skolotājs novērtē bērna sniegumu attiecībā pret nozīmīgākajiem sasniedzamajiem rezultātiem šādos apguves līmeņos:

1. sācis apgūt – bērns ir uzsācis sasniedzamā rezultāta apguvi, bet viņam ir nepieciešams atbalsts un regulāri skolotāja apstiprinājumi uzdevuma izpildei;
2. turpina apgūt – bērns plānoto sasniedzamo rezultātu ir apguvis daļēji, un tas nav noturīgs, dažkārt vēl nepieciešami atbalsts vai skolotāja pamudinājums;
3. apguvis – bērns plānoto sasniedzamo rezultātu ir apguvis pilnībā, un tas ir noturīgs, spēj to lietot patstāvīgi pazīstamās un nepazīstamās situācijās;
4. apguvis padziļināti – bērns plānoto sasniedzamo rezultātu ir apguvis pilnībā, un tas ir noturīgs, spēj to lietot patstāvīgi daudzveidīgās situācijās.

Apguves līmeņu formulējumus ieteicams izmantot arī mācību procesā rotaļnodarbībās.

Izglītības programmas apguves nobeigumā pedagogs bērna snieguma aprakstu rakstiski sniedz bērna vecākiem.

X Nepieciešamo līdzekļu uzskaitījums

Pedagogs izvēlas mācību līdzekļus atbilstoši tematam, plānotajiem bērnam sasniedzamajiem rezultātiem un bērna vajadzībām. Programmas apguvei ieteicamie mācību līdzekļu uzskaitījums:

Blokflautas ;
Soprāna Ukulele;
Trijstūrītis;
Vēja zvans;
Piemutnis metāla;
Taustiņinstrumenti;
Džamba;
Mazā bunga;
Zvārguļi;

Šeikera "oliņa";
Tamburīns;
Mazie "Šķīvīši";
Zvani (gamma);
Molberti ;
Akvareļu papīrs A3 bloks;
Zīmēšanas papīrs A3 bloks;
Aplikācijas papīrs (abpusējais);
Krāsains papīrs;
Līmes zīmulis (lielais);
Parastie zīmuļi (HB, B, B3,4,5...);
Krāsainie zīmuļi (mīksti 12-24krāsas);
Flomasteri (12-24);
Mīksta dzēšgumija;
Šķēres;
Zīmuļu asināmais;
Akvareļu krāsas + mīkstās otas (vidēja, liela izmēra);
Guaša krāsas – 12 trauciņi (katru pusgadu);
Papildus baltā krāsa + plakanās saru otas (maza, vidēja, liela izmēra);
Palete;
Plastmasas ūdens trauks;
Melnā gēla vai tušas pildspalva;
Marķieri;
Melna tuša (lielā);
Krāsainā tuša (dažādas);
Ellas krītiņi (12-24 krāsas);
Plastilīns (mīksts);
Priekšautiņš.

Metodiskie materiāli

Skolotājs mācību procesa plānošanai un organizēšanai izmanto dažādus metodiskos materiālus pēc savām iespējām un vajadzībām.

1. Bērniem darbam.

Bērniem darbam paredzēti daudzveidīgi mācību līdzekļi: mūzikas instrumenti un skaņu rīki, darba piederumi, izejmateriāli, spēles, rotaļlietas un citi mācību līdzekļi.

2. Bērniem informācijas ieguvei.

Bērni informācijas ieguvei izmanto gan drukātu, gan digitālu izziņas literatūru, uzskates materiālus un citus mācību līdzekļus. Literatūru – bērnu grāmatas – pedagogs atbilstoši izzināmajam mūzikas instrumentu grupas un mākslas tehnikas vai paņēmiena apguves laikā izvietotā telpā bērnam brīvai pieejai.

3. Piederumi, iekārtas, ierīces.

Svarīgi, lai pedagogam rotaļnodarbībās, plānojot mācību procesu, kā arī mācību procesa laikā ir piekļuve datoram. Projektors ir nepieciešams, lai pedagogs bērniem varētu demonstrēt uzskates līdzekļus. Lai bērns individuāli varētu darboties ar uzskates līdzekļiem, piemēram, no atsevišķiem attēla fragmentiem saliktu mūzikas instrumenta attēlu, skolotājs tos izdrukā.

XI Izmantotā literatūra un avoti

1. Pirmsskolas izglītības programma; <https://mape.skola2030.lv/resources/10>
2. D.Tuča "Blokflautu skola iesācējiem"
3. C.S.Petersens "Flautas skola"
4. S.Krašauska "Flautas skola", latviešu tautas dziesmas a capella
5. A.Nikolajeva "Klavierspēles skola"
6. N.Ļubomudrova, K.Sorokins, A.Tumaņjans "Pedagoģiskā repertuāra hrestomātijā klavierēm"
7. I.Trūba "Spēlējam kopā"
8. B.Zariņa-Blaščinska "Šinici Suzuki uzskati par talanta kopšanu"
9. L.Gustovska "Skaņu glezna"
10. A.Miezītis "Metodiskie priekšlikumi klasiskā ģitāras spēlē"
11. E.Būmerte "Palīgs iesācējiem klavierspēles apgūvē"
12. I.Jegorova, V.Šteimans "Ritmiski vingrinājumi"
13. N.J.Žikovičš "Pirmā grāmata ksilafonam un marimbaī"

Pedagoģiskā personāla saraksts

1. "Vokālā mūzika" - Evija Goluba
2. "Taustiņinstrumentu spēle" - Ieva Niedre
3. "Stīgu instrumentu spēle" - Didzis Jurovs
4. "Pūšaminstrumentu spēle" - Uva Kalniņa
5. "Sitaminstrumentu spēle" – Ivars Dejus
6. Māksla – Kristīne Kinslere

Programmas autore:

Sintija Pīrāga-Ivanovska _____(paraksts, atšifrējums)